

Uiteenzetting thema Jeugd 1:

Voorkom uithuisplaatsing door gezinsgerichte hulpverlening

Gevraagde politieke actie

- Eind maart is de consultatie gestart over [het toekomstscenario Jeugd- en gezinsbescherming](#). Het scenario beschrijft hoe kind- en gezinsbescherming over vijf tot tien jaar zo georganiseerd zou kunnen zijn dat kwetsbare kinderen en gezinnen veel sneller passende hulp en bescherming krijgen. Dit scenario betekent een omslag van de kindgerichte jeugdbescherming naar gezinsgerichte jeugd- en gezinsbescherming. Dit vraagt realisatie van de netwerksamenwerking rondom het kind en gezin, gefaciliteerd door de financiers en de wetgever. Uitkomsten van de consultatie komen later in 2021 naar de Tweede Kamer, daar zal dan ook een reactie van onze branchevereniging bij zitten. Wij vragen u dit dossier voortvarend op te pakken;
- Partijen in de jeugdbeschermingsketen, de jeugdhulp, de volwassenzorg, de huisarts, gemeenten en zorgverzekeraars moeten beter (óver de schotten van wetgeving heen) kunnen samenwerken om gezinsgerichte ondersteuning te geven. Draag zorg voor het wegnemen van financieringsdrempels die deze samenwerking belemmeren;
- Stimuleer via de betreffende wetgeving (Jeugdwet, Zvw, Wmo) en in samenspraak met de VNG de samenwerking van gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders in het ontwikkelen van integrale arrangementen, waarbij scholing, huisvesting, arbeidsmogelijkheden, sociale steun en inkomens of schuldregelingen voor kwetsbare gezinnen wordt geregeld. Stimuleer het opschalen van solide lokale en regionale aanpak naar andere regio's;

Probleemanalyse

De ambitie van de Nederlandse ggz is gericht op 0 kindermishandeling en 0 uithuisplaatsingen. We willen dat alle kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontplooiën en mee kunnen doen in onze samenleving.

Onze ambities sluiten aan bij het Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind: kinderen hebben o.a. recht op gezondheidszorg, een veilige plek om te wonen en recht op bescherming tegen mishandeling.

- Een groot deel van de kinderen die te maken heeft met jeugdbescherming en/of een (tijdelijke) uithuisplaatsing groeit op in gezinnen waarbij de ouders kampen met psychische- of verslavingsproblematiek. In [vaktermen](#) zijn dit Kinderen van Ouders met Psychische Problemen (KOPP) en Kinderen van Ouders met een Verslaving (KOV). Zij lopen een groter risico om vroeg of laat psychische problemen en/of een verslaving te ontwikkelen;
- Nederland telt jaarlijks 405.000 ouders met een psychische stoornis en/of verslaving. Deze ouders hebben tezamen 577.000 kinderen onder de 18 jaar (KOPP/KOV-kinderen). Daarvan zijn 423.000 kinderen 12 jaar of jonger;
- Per 10.000 inwoners hebben naar schatting 350 kinderen onder de 18 jaar een ouder met een psychische stoornis en/of een verslaving;
- Kinderen die opgroeien in een gezin waarbij een of beide ouders kampen met psychische problemen of een verslaving hebben een grotere kans om zelf problemen te ontwikkelen (intergenerationele overdracht);
- In Nederland wonen ongeveer 43.000 kinderen in een pleeggezin, gezinshuis of instelling;
- De werelden van de jeugdbescherming (Jeugdwet en justitieel kader), de opvoedondersteuning en jeugdhulp (Jeugdwet en vrijwillige zorg) en de volwassenen-ggz (via de Zvw), zijn nog te veel gescheiden werelden. Beter werken naar de bedoeling – thuis optimaal opgroeien – vraagt op de grenzen van stelsels en financiers en tussen de deelsectoren jeugdhulp en jeugdbescherming een stevige impuls.

Oplossingsanalyse

Voor een goede ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat er in zowel de jeugd-ggz als in de volwassenen-ggz aandacht is voor ouderschap. Een goede samenwerking tussen jeugd-ggz en volwassenen-ggz is daarbij van belang. Een uithuisplaatsing is een traumatische ervaring die lang doorwerkt. Daarom is ook een betere samenwerking van de jeugdbeschermingsketen met de jeugd- en volwassen-ggz van belang voor een betere, gezinsgerichte ondersteuning.

- Een gezinsgerichte samenwerking is noodzakelijk. De jeugdhulp en jeugdbescherming wordt gefinancierd door de gemeenten. De zorgverzekeraars zijn verantwoordelijk voor de inkoop van passende ggz- en verslavingszorg voor volwassenen. De financieringsdrempels die de onderlinge samenwerking belemmeren, moeten worden weggenomen;
- Op verschillende plaatsen krijgt de samenwerking tussen de jeugd-ggz en de volwassenen-ggz vorm. Tegelijkertijd zien we dat gezinsbehandeling en gezinsopname onder druk staat. Het is belangrijk dat jeugdhulpregio's en zorgverzekeraars (boven)regionale afspraken maken over voldoende beschikbaarheid van passend aanbod dat bijdraagt aan goede gezinsbehandeling, waarmee waar mogelijk uithuisplaatsingen voorkomen worden;

- In het hoofdlijnenakkoord ggz is met ZN en VNG afgesproken dat gemeenten en zorgverzekeraars regionale samenwerkingsagenda's maken. De basis is hiervoor is inmiddels gelegd, maar het maken van passende financiële arrangementen op de grenzen van stelsels is kennelijk complex;

Toekomstbeeld

Een uithuisplaatsing is een traumatische ervaring die lang doorwerkt. Door gezinnen en systemen rondom jongeren te versterken kunnen we uithuisplaatsingen vaker voorkomen. Dit versterkt de kanselijkheid en helpt ernstiger mentale problematiek later te voorkomen.

